

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ «ΑΛΑΜΠΡΑ»

Τό ήμέρωμα τῆς Στρίγγλας τοῦ ΣΑΙΞΠΗΡ

Μετάφραση, Βασίλη Ρώτα - Βούλας Δαμιανάκου. Σκηνοθεσία, Σταύρου Ντουφεξή. Σκηνικά - κοστούμια, Ἰωάννας Παπαντωνίου. Μουσική, Ἑλ. Καραϊνδρου. Βοηθὸς σκηνοθεσίας, Ἀννυ Κολτσιδοπούλου.

Τὸ ἔργο, ἀπὸ τὰ πρῶτα τοῦ Σαίξπηρ, πρέπει νὰ τῶκαναν πολὺ χάρι οἱ θεατρίνοι ὅταν τὸ ἐπαιζαν. Μὴν ψάχνετε νὰ βρῆτε νοήματα, ἰδέεες ἢ τί θέλει νὰ πῇ. Παρ' ὅτι δὲν λείπουν ἀπὸ τὸ ἔργο οἱ χαρακτηριστικὲς μονοσήμαντοι στὴ γραφὴ τους, ἀλλὰ πρὶν πολυεδρικοὶ ὅταν παίζονται, πρόκειται περισσότερο γιὰ ἓνα παιχνίδι ποὺ γίνεται πάνω σ' ἓνα τετνωμένο σκονινί καὶ ὑλοποιεῖται ἀπὸ θεατρίνους - ἰσορρο-

Κριτική:

ΣΤ. ΙΩ. ΔΡΟΜΑΖΟΥ

πιστές, ποὺ κινδυνεύουν κι' αὐτοὶ καὶ τὸ ἔργο στὸ κάθε παραπάτημα. Πλουτισμένο μὲ πολλὰ στοιχεῖα τῆς «κομμέντια ντέλ ἄρτε», μὲ ἀπανωτὲς μεταμορφώσεις, ἀπὸ ὅπου δὲν λείπει οὔτε καὶ ἡ φάρσα, εἶναι ἓνα παιχνίδι ξενοιασιάς, ποὺ μὲ τὸ γέλοιο χαλάει τὴ συνταγὴ τοῦ «κοινωνικοῦ κατεστημένου». Αὐτὸ τὸ διαβολεμένο θηλυκὸ, ἡ Κατερίνα, ποὺ σηκώνει κεφάλι στὴ «ἀνδροκρατία» τῆς ἐποχῆς, βρίσκεται ἐπὶ τέλους ὁ ἄντρας ποὺ θὰ τὸ ἡμερέψη. Μὴ φύγετε μ' αὐτὴν τὴν ἐντύπωση ἀπὸ τὴν παράσταση, γιατί ὅπως θὰ δῆτε στὸ τέλος, ὅλη ἡ «ἱστορία» ἦταν ἓνα παραμῦθι. Ἐνα παραμῦθι ποὺ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία στὸν δραματουργὸ καὶ στὴν Κατερίνα νὰ κάνουν τὸ κέφι τῆς καὶ νὰ διασκεδάσουμε μὲ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες τῆς ἐπαρσης. Αὐτὸ τὸ ὠραῖο ψέμα τὸ ξέρεي καλὰ ὁ σκηνοθέτης, ποὺ δίδαξε τὸ ἔργο σὰν ἓνα αὐθόρμητο λαϊκὸ παιχνίδι, χωρὶς «ἠθικά διδάγματα». Εἶδε σωστὰ τὸ ἔργο, ἐξατομίκευσε τοὺς ρόλους, ἀλλὰ καὶ ταυτόχρονα ἔδωσε ὑπόσταση στὰ σύνολα. Ἐδωσε στὴ διδασκαλία τὴν ἀπλοϊκὴ ἀλλὰ καὶ σοφὴ λαϊκὴ ἀντίληψη γιὰ τὸ θέαμα, παίζοντας μὲ τὶς ἀδιάκοπες μεταμορφώσεις μὲ θεατρικὴ ἀφέλεια. Καὶ ὅπου οἱ ἠθοποιοὶ σὰν ἄτομα ἦταν ταλαντούχοι, εὐτύχησε καὶ ἡ γραμμὴ τοῦ σκηνοθέτη. Στὰ σύνολα ὁμως, ὅπου πρέπει νὰ «πεισθῇ» γιὰ ἓνα σωρὸ ἀφελῆ γεγονότα, τὰ πράγματα δὲν πῆγαν πάντοτε καὶ τόσο καλά. Εἴπαμε ὅτι οἱ ἠθοποιοὶ τῆς «Στρίγγλας» εἶναι περισσότερο ἰσορροπιστές. Κάθε παραπάτημα λοιπὸν ἀπὸ τὴν «κομμέντια ντέλ ἄρτε» ἢ τὸ γκροτέσκ ποὺ δίδαξε ὁ σκηνοθέτης, ὁδηγοῦσε τὴν εἰκόνα σὲ ὑπερβολές, ποὺ ὄχι μόνο δὲν πείθανε, ἀλλὰ ἦτανε κι' ἐξω ἀπὸ τοὺς κανόνες τοῦ ἀνέμελου παιχνιδιοῦ. Καὶ μόνοι οἱ εἰσοδοὶ καὶ ἐξοδοὶ τῶν ἠθοποιῶν ἀπὸ μιὰ μόνο κουρτίνα τὶς περισσότερες φορὲς, δεί-

χνει πόσο πρέπει νὰ δούλεψε ὁ σκηνοθέτης γιὰ νὰ δώσῃ γοργότητα στὸ ξετύλιγμα τοῦ ἔργου. Δὲν ἀρκεῖ νὰ «θέλῃ» ἓνας σκηνοθέτης νὰ δγάλη παράσταση μὲ ὕφος. Πρέπει νὰ «θέλῃ», δηλαδὴ νὰ μπορῇ κι' ὁλόκληρος ὁ θίασος. Καὶ ὅπου μπόρεσε, ὅπως στὴν πρώτη συνάντηση τῆς Κατερίνας καὶ τοῦ Πετρούκιου, στὴ σκηνὴ τοῦ μαθήματος τῆς Μπιάνκας, στὴν οἰκογενειακὴ φωτογραφία, στὴ μεταμόρφωση τοῦ ψευτοπατέρα, ἢ στὴ σκηνὴ τῆς χήρας, δικαιώνεται καὶ ἡ γραμμὴ τοῦ σκηνοθέτη. Πολὺ τὸν βοήθησαν γιὰ νὰ περάσῃ τὴ γραμμὴ του ὠρισμένοι ἠθοποιοί. Ὁ Κ. Μάντζαρης ποὺ ἔδγαζε ὅλο τὸ σαιξπηρικὸ χιούμορ μὲ ἄνεση καὶ θεατρικὴ ἐπιτήδευση. Ἡ Τιτίκα Βλαχοπούλου ποὺ μὲ χάρι ἐπαιρνε τὸ μάθημά της. Ὁ Χ. Βαλαθανίδης, ποὺ ἔδειχνε νὰ αὐτοσχεδιάζῃ μὲ δεξιότητες, παρὰ νὰ παίξῃ. Ὁ Στάθης Ψάλτης ποὺ ἀνκυριαρχοῦσε περισσότερο τὸ παίξιμό του, θὰ βοηθοῦσε περισσότερο στὰ σύνολα. Στὸν πρόλογο ὁμως καὶ στὸν ἐπίλογο, δάραине πολὺ τὸ γεμάτο ναρκισσισμὸ παίξιμο τοῦ λόρδου, καὶ ξέφευγε ἀπὸ τὸ παιχνίδι τοῦ ὄνειρου. Ὁ Κ. Καραῖς (Πετρούκιος), τὶς περισσότερες φορὲς νόμιζε πὼς ἐπαιζε ἀληθινὴ ἱστορία κι' ὄχι ἓνα ψέμα. Πίστευε πὼς ἦταν ὁ Πετρούκιος κι' ὄχι ὅτι ἐπαιζε τὸν Πετρούκιος. Τὸ ἔπαθλο τῆς παράστασης ἦταν ἡ Νίκη Τριανταφυλλίδη. Ἐδωσε τὴ διαβολιὰ τῆς Κατερίνας μὲ μιὰ κλίμακα ὑποκριτικῶν μέσων καταπληκτικὴ. ἤξερε νὰ εἶναι στρουφνὴ χωρὶς νὰ «μπρουσκάρῃ», ἤξερε νὰ εἶναι ἐπιθετικὴ χωρὶς νὰ χάνῃ τὴ χάρι της, ἤξερε νὰ ἡμερεύῃ, χωρὶς νὰ ξεχνᾷ πὼς παίζει ἓνα ψέμα. Στὸν τελευταῖο τῆς μονόλογο ἦταν θεατρίνα κλάσεως. Μὲ πλήρη αὐτοκυριαρχία στὴν ὑποκριτικὴ τῆς διέγραψε τὸ ρόλο της ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος μὲ εὐλυγισία διρτουόζου. Τὸ ἴδιο ἔχουμε νὰ τοῦμε γιὰ τὸ παίξιμό της στὸν πρόλογο καὶ ἰδίως στὸν ἐπίλογο ποὺ δίνει ἓνα τέλος στὸ ψέμα μὲ ἀνθρωπιά καὶ γοητεία.

Δὲ θὰ κριθῇ δέδαια τώρα ἡ μετάφραση τοῦ Β. Ρώτα, Βούλας Δαμιανάκου, οὔτε τὰ κοστούμια τῆς Ἰωάννας Παπαντωνίου. Ἐκινώντας ὁ σκηνοθέτης μὲ δύο τέτοιους συνεργάτες ξεκινᾷ μὲ ἓνα σύν. Ἡ παρουσία τῶν μουσικῶν στὴ σκηνὴ καὶ ἡ θεατρικώτατη μουσικὴ, ὅπου στὰ ἀναγεννησιακὰ μοτίβα, μπλέκονται παραμυθένιοι ἤχοι, ἔδιναν ἰδιαίτερο χρῶμα στὴν παράσταση. Ἡ στήλη ὑπογραμμίζει τὴ δουλειὰ τοῦ ξενιτεμένου σκηνοθέτη, ποὺ μὲ τὸ θίασο ποὺ διέθετε, ἤξερε τί ἤθελε καὶ ἔδωσε ἓνα ὕφος στὴν παράσταση.